

Årsrapport 2021

Miljönämnden

Rapport från
stadsrevisionen

HELSINGBORG

Den kommunala revisionen i Helsingborgs stad är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Helsingborgs stad granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Större granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, helsingborg.se/stadsrevisionen. De kan också beställas från revisionskontoret, stadsrevisionen@helsingborg.se.

Sammanfattande bedömning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

De bedömningar som görs i rapporten har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av verksamheten 2021. De avvikelser som noterats kommenteras i rapporten.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att miljönämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det verksamhetsmässiga resultatet till stor del är förenligt med kommunfullmäktiges uppdrag och inriktning för verksamheten samt att lagstiftning och andra föreskrifter efterlevts.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att miljönämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms, i allt väsentligt, ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

1. Årets granskning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar av miljönämnden 2021.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 1.

I den årliga granskningen ingår att revisionen löpande följer verksamheten genom att ta del av grundläggande dokument och ärenden. Grundläggande dokument är bland annat plan för mål och ekonomi, reglemente, delegationsordningar, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapport, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag och protokoll. Under året har också särskilda möten hållits avseende ekonomi, måluppfyllelse och intern kontroll. Vidare genomför revisionen också en viss omvärldsbevakning kopplat till nämndens verksamhet. Den fördjupade granskning som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i avsnittet om intern kontroll men har också varit utskickad till nämnden.

De bedömningar som görs i rapporten av verksamhet och ekonomi, av intern kontroll samt av räkenskaper, har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentlighet är högre än felaktighet som beror på misstag. Detta eftersom oegentlighet kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

Granskningsledare har varit Karin Landgren vid Helsingborgs stads revisionskontor.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Bedömningen av nämndens verksamhetsmässiga resultat grundas på revisionskontorets granskning av nämndens redovisning i årsbokslut, verksamhetsberättelser, delårsbokslut samt på övriga granskningar som genomförts under året.

Uppdrag och inriktning

Miljönämndens uppdrag är att möjliggöra god hälsa och en miljömässigt hållbar utveckling i Helsingborg. Miljönämnden har under 2021 haft följande inriktning: "Vi ska arbeta för ett klimatneutralt Helsingborg med bland annat fokus på att utveckla metoder för ökad kolinlagring. Bidra till en trygg stad, genom vår tillsyn och kontroll, i samverkan med andra förvaltningar och myndigheter. Utveckla smarta tjänster för invånare och företagare så att det blir enkelt att kommunicera i ärenden."

Miljönämnden följer ett antal olika nyckeltal som ett led i sin uppföljning av nämndens uppdrag och inriktning. Framtagna nyckeltal finns inom områdena miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll, digitalisering och medarbetare. Nytt för 2021 är att nämnden därtill redovisar nyckeltal för idéer, piloter och initiativ inom området innovation för välfärdslösningar.

Inom både miljö- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll redovisas nyckeltal kopplade till insatser inom myndighetssamverkan. Totalt har 173 insatser genomförts, jämfört med 116 föregående år.

Nyckeltalet inom området digitalisering, "Antal digitalt inkomna ansökningar och anmälningar via e-tjänster" visar att antalet ansökningar har ökat från 630 år 2020 till 1 009 år 2021.

Mål

Kommunfullmäktige har för 2021 beslutat om två mål för miljönämndens verksamhet:

- Minst 10 växthusföretag ska under 2021 ha inkommit med en åtgärdsplan för att minska läckage av växtskyddsmedel
- 2021 ska minst 30 anmälnings och tillståndspliktiga verksamheter ha tagit fram en resursplan för avfallsminskning

Nämnden uppfyller det första målet. Totalt har 11 åtgärdsplaner inkommit under året.

Vad gäller miljönämndens andra mål uppfylls inte detta. Nämnden redovisar att 28 verksamheter har redovisat en resursplan för avfallsminskning. Under året har totalt 76 verksamheter besökts inom tillsynsprojektet och i det arbetet framkom att flertalet verksamheter redan var så långt framme i sitt arbete att de inte behövde redovisa en resursplan. Nämnden redovisar därför som förklaring till att de inte når upp till målet på 30 resursplaner att läget såg betydligt bättre ut än vad de hade räknat med.

2.2 Ekonomiskt resultat

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2021:

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2021	Internbudget 2021	Bokslut 2020
Kommunbidrag	41 101	41 101	26 569
Disposition av ackumulerat resultat	0	420	0
Intäkter	21 922	19 326	18 933
Summa intäkter	63 023	60 847	45 502
Kostnader	-60 657	-60 847	-44 539
Summa kostnader	-60 657	-60 847	-44 539
RESULTAT	2 365	0	962

Av ovanstående redovisning framgår att nämnden redovisar ett överskott om 2 365 tkr i förhållande till budgeten. Nämnden redovisar att detta främst beror på att de beviljats statliga stöd för det arbete som lagts ner på smittskyddsåtgärder på serveringsställe.

Största delen av överskottet finns på Miljöförvaltningen gemensamt (1 799 tkr), där också statsbidraget för trängselkontroller redovisats. Här fanns också pengar avsatta för centrala projekt som dock aldrig användes.

Avdelningarna Verksamhetsstöd (410 tkr) och Miljö- och livsstil (451 tkr) visar upp större överskott. För Verksamhetsstöd beror detta bland annat på att förvaltningens samlade driftskostnader varit lägre på grund av pandemin. Inom miljö- och livsstil har det funnits vakanser men också lägre driftskostnader. Inom Miljö- och hälsoskydd finns ett mindre överskott (149 tkr) som bland annat beror på högre timdebitering i förhållande till prognos samt lägre kostnad för provtagning.

Underskott finns inom avdelning Livsmedel (-273 tkr) och Miljöstrategiska avdelningen (-172 tkr). Inom avdelning Livsmedel finns kostnad för avgångsvederlag och på miljöstrategiska avdelningen har miljöövervakningen kostat mer än beräknat.

Revisionen konstaterar att nämnden i sitt årsbokslut har lämnat tillfredsställande information om uppkomna budgetavvikelser, men saknar information i årsbokslutet som förklarar avvikelserna på avdelningsnivå vilken vi istället har inhämtat från förvaltningen.

2.2.2 Investeringsverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2021:

Investeringar, tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Bokslut 2020
Utgifter	-710	- 200	0
Inkomster	0	0	0
Netto	-710	-200	0

Nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med 0,5 mnkr i förhållande till budget. Förvaltningen uppger att avvikelserna beror på att kostnader som avser kommande flytt till nya lokaler 2022 redan har utfallit 2021.

Vi noterar att nämnden för året avviker från tilldelad investeringsram men att nämnden i sitt årsbokslut lämnat tillräcklig information om denna avvikelse.

2.3 Sammanfattande bedömning av verksamhet och ekonomi

Revisionen har i den årliga granskningen inte funnit något som visar att verksamheten inte har bedrivits i enlighet med det av fullmäktige beslutade uppdraget.

Nämndens årsbokslut bedöms i huvudsak ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet. Nämnden har avrapporterat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse.

Stadsrevisionen bedömer att nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat för 2021 i allt väsentligt är förenligt med de mål och den verksamhetsinriktning som fullmäktige fastställt. Nämnden har i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. I samband med stadsrevisionens granskning av nämndens arbete med intern kontroll har en fördjupad granskning genomförts. Denna har avsett granskning av arbetet med att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda, se mer om granskningen nedan.

Intern kontrollplan

Inom Helsingborgs stad finns ett antaget reglemente som tydliggör ansvaret för arbetet med intern kontroll. Här framgår att det är nämnden som har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Det ska inom nämndens ansvarsområde finnas en organisation för den interna kontrollen för att tillse att medarbetare följer regler och anvisningar om intern kontroll. Revisionen kan konstatera att nämnden har upprättat en sådan organisation för den interna kontrollen. Inom miljöförvaltningen finns en särskilt utsedd intern kontrollsamordnare som arbetar med att ta fram och uppdatera den interna kontrollplanen. Revisionen noterar att arbetet med bakomliggande riskanalys sker tillsammans med samtliga avdelningschefer samt ytterligare personer i organisationen och är väl förankrat inom förvaltningen.

Nämnden ska anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Miljönämnden antog sin interna kontrollplan för år 2021 den 18 februari 2021. Planen innehåller fem processer som förvaltningen har granskat under 2021 och totalt sju granskningsområden. Flertalet av processerna som granskas är nya för år 2021 och valet av dessa bygger på den riskanalys som förvaltningen genomfört.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, med utgångspunkt från antagen plan, ska enligt reglementet för intern kontroll rapporteras löpande till nämnden. Vi noterar att för miljönämnden sker en redovisning per år och så skedde avseende 2021 års interna kontrolluppföljning den 17 februari 2022. Av resultatet framgår att de områden som granskats bedömdes ha antingen försumbara (3 st) eller lindriga (4 st) brister. Förvaltningen har valt att ta fram åtgärder kopplade till bristerna för att om möjligt förbättra rutinerna ännu mer. De flesta av åtgärderna ska vara utförda senast 2022-03-31.

Nämnden har en rapporteringsskyldighet att i samband med årsredovisningens upprättande rapportera konstaterade fel och brister vid uppföljningen av den interna kontrollen även till stadens revisorer. Vi kan konstatera att rapporteringen till revisorerna har utförts i enlighet med reglementet.

Fördjupad granskning - arbetet med att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda

Inom ramen för den årliga granskningen har en fördjupad granskning av arbetet med att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda genomförts. Granskningen har berört kommunstyrelsen, miljönämnden och socialnämnden. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och de båda nämnderna bedriver ett ändamålsenligt arbete med att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda. Vidare har vi gjort en översiktlig kartläggning av arbetet med att motverka hot och våld mot förtroendevalda.

Granskningen visar att kommunstyrelsen och nämnderna tar upp förekomsten av hot och våld inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Granskningen visar att allt inte anmäls ännu varför det sannolikt finns ett mörkertal när det handlar om incidenter inom området. Uppföljningen består till större del av sammanställningar av statistik i form av siffror och procentsatser på förekomsten av hot och våld. Nämnderna skulle kunna utveckla uppföljningarna med analyser av materialet och förslag till förbättringsåtgärder.

Det finns tydliga rutiner för hur anställda ska hantera uppkomna situationer. Granskningen visar att det framförallt inom socialnämndens område på vissa ställen i organisationen finns en kultur som innebär att allt inte anmäls, vilket försvårar för verksamheten att använda anmälningarna som grund för sitt förbättringsarbete. Både inom miljönämnden och inom socialnämnden erbjuds stöd till anställda. Enligt enkäterna är majoriteten av medarbetarna som svarat nöjda med det stöd som erbjuds.

Granskningen har sammanställts i en särskild revisionsrapport vilken ställts till och besvarats av miljönämnden den 17 februari 2022. Av nämndens svar framgår att de delar de bedömningar som görs i rapporten. I svaret till revisionen framgår bland annat att när det gäller anmälan om incidenter har förvaltningen för avsikt att gå igenom rutiner på arbetsplatsträffar och särskilt trycka på att förekomst av hot och våld alltid ska anmälas. Anmälningar kommer att analyseras av respektive avdelningschef samt HR-funktion. I svaret framgår också att om det sker en incident kommer förvaltningen att analysera denna och utifrån vad som inträffat dra lärdomar och lyfta detta på berörda avdelningars arbetsplatsträffar.

Krisledningsplan

Som en del i stadsrevisionens granskning av miljönämndens interna kontroll har krisledningsplanen begärts in för att se så den är uppdaterad och aktuell. Vi noterar att miljönämndens har en beredskapsplan som är daterad juni 2016. Kopplat till krisledningsplanen finns en särskild telefonlista med namn och telefonnummer på de personer som ingår i krisledningen eller som ska kontaktas vid en kris. Telefonlistan uppdaterades i april 2020. Förvaltningen uppger att de under våren 2021 har påbörjat ett arbete med att omarbete planen för krisberedskap, men detta arbete har under hösten inte kunnat prioriteras. Revisionen konstaterar att telefonlistan hålls aktuell men att krisledningsplanen med fördel kan uppdateras och aktualiseras.

3.3 Sammanfattande bedömning av intern kontroll

Stadsrevisionen bedömer att nämnden har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Nämnden genomför årliga riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden har i sin interna kontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Uppföljningen av kontrollerna har dokumenterats och åtgärder för att komma till rätta med brister har tagits fram.

Sammantaget bedöms den interna kontrollen vara tillräcklig.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räkenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

Granskningen av bokslutet har i huvudsak inriktats på:

- Verifiering och bedömning av upptagna balansposter
- Periodiseringskontroller
- Genomgång av inventarier/anläggningstillgångar
- Genomgång av verksamhetsberättelse/årsanalys
- Bedömning av om upprättat bokslut överensstämmer med angivna riktlinjer, lagstiftning och god redovisningssed.

Inga särskilda iakttagelser av väsentlig karaktär har gjorts i samband med granskning av räkenskaperna under 2021. Mindre avvikelser har hanterats direkt med förvaltningen.

4.1 Sammanfattande bedömning av räkenskaper

Sammantaget bedöms räkenskaperna i allt väsentligt ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

BILAGA 1

Bedömningskala

Områdena intern kontroll, verksamhet och ekonomi bedöms enligt följande bedömningskala:

Tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.

Inte helt tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.

Inte tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande: Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas.

Räkenskaperna bedöms som i allt väsentligt rättvisande eller inte rättvisande.

